

сформувати у дитини високу самооцінку, необхідно звертати увагу на наступні моменти:

1) Проявляти зацікавленість дитиною у всіх сферах її життєдіяльності.

2) Необхідно бути надзвичайно обережними з оцінковими судженнями, а при висловлюванні невдоволення акцент потрібно робити на певній дії чи поступку, а не на особистості дитини.

3) Рекомендується використовувати демократичні, але не “вседозволені” методи виховання.

4) Встановлення певної системи розумних правил, в межах яких дитина може проявляти свою самостійність і приймати ті чи інші рішення.

5) Діючи з допомогою системи позитивних підкріплень дорослий може підсилити впевненість дитини у власних здібностях.

6) Дітям необхідно давати завдання з якими вони в силі справитися.

7) Дорослий повинен уважно слухати і без критики сприймати те, чим дитина готова поділитися.

8) Недоцільно порівнювати досягнення одних дітей з досягненнями інших. Більш доцільно порівнювати певний прогрес дитини з тим, як вона виглядала в недалекому минулому.

Висновок: які б не використовувалися методи для підвищення самооцінки, найважливішим моментом є та атмосфера, в якій росте дитина, щастя або нещастя дитини у сім'ї. Саме цей момент можна вважати необхідною умовою формування високої самооцінки і розвитку позитивної я-концепції в цілому.

МОЛОДІЖНО-ХРИСТІАНСЬКИЙ РУХ У ГАЛИЧИНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧ. ХХ ст.

Юрій Трухан,

IV курс, філософський факультет.

Науковий керівник – *Ковцуняк В.І.*,

кандидат філософських наук, ст. викладач.

Для того щоб розбиратись в наших молодіжно-християнських організаціях, на мою думку, насамперед потрібно з'ясувати: де і як діяли молодіжні організації й товариства? Чим вони займалися?

Молодь Східної Галичини в ХІХ ст. не була пасивним спостерігачем історичних подій, а їх активним учасником. Згадаймо, для прикладу, діяльність молодих перемишлянських священників Івана Снігурського та Івана Могильницького по відношенню по відновленню українського шкільництва та музичної культури, наукову та видавничу діяльність студентів Львівської духовної семінарії УГКЦ. Неможливо обминути

увагою активну діяльність львівського єпископа Григорія Якимовича, який не тільки активно включався в політичні події, що відбувалися в Галичині, а й згуртував інтелігенцію до наукової роботи. Потрібно зазначити, що всі молодіжні об'єднання зробили вклад у формування національної свідомості українців. Крім цього вони виховували дисципліновану, свідому молодь, котра готова була йти на боротьбу за створення незалежної України. Молодіжні товариства мали великий виховний потенціал, який потрібно виховувати і використати в сучасній державі. Тепер давайте розглянемо детальніше діяльність різноманітних християнських організацій, яких в Галичині було чимало.

Найстаршим українським молодіжним товариством, що виникло 1867 році, було товариство "Січ" [1, с.45]. З товариства вийшло багато визначних постатей: А.Вахнянин, І.Горбачовський і інші. "Січ" була осередком, кузницею в якому кристалізувалися політичні погляди української молоді; зародком української Академії; "допомоговою установою"; "розваговим товариством". У 1871 році цей рух започаткувало студентське товариство у Львові "Дружній лихвар" й організувало проведення перших студентських з'їздів, які відбулися 1880 та 1884 рр. [1, с.46].

Товариство "Ватра", створене 1 листопада 1893 р., яке пізніше змінилося в "Академічну громаду". Це товариство мало стати осередком наукового і товариського життя. Товариство мало добре розвинуті гуртки, наукові секції: історична, літературна, філософська, суспільна, природнича. В 1881р. почав діяти "Кружок правників" [1, с.49].

Серед релігійних товариств дійсна "Марійська дружина" (для дітей і молоді). Вони видавали журнали, зокрема "Поступ", "Наш приятель" [2, с.3-6]. "Марійська дружина" ставила ціль: "...Довести своїх членів до глибокої і ніжної любові до Божої Матері, до справжнього уссовершення" [3, с.6]. Щоб стати членом дружини потрібно було: сповідатись і причащатись; спільні збори-виступи на наукові теми; ранішня і вечірня молитва; щоденний іспит совісті і інше [3, с.26]. Діяли різні секції.

Другим масовим товариством був "Сокіл" – заснований 11 лютого 1894 р. Про мету заснування товариства чітко наголошує Енциклопедія українознавства, а саме: "Виховувати в українському народі єдність, народну силу, почуття честі." Це була більш спортивна організація, багато часу присвячували пожежній безпеці, за ініціативою А.Ю.Будзгновського [4, Т.3].

У 1914р. Галичині було 974 соколи [5, с.2940].

Наступна організація – "Пласт", яка була дуже широко розповсюджена. У порівнянні з іншими вищесказаними товариствами "Пласт" мав цікаву організаційну структуру, ідеали, символи, морально-етичні принципи, гуртки. Мету організації склав О.Тисовський: "всі вони пластуни змагаються до одної великої, чорної цілі, до кращої долі української нації та її гідного місця в колі вільних народів, бути вірним Богові, помагати братам своїм, жити з пластом і дотримуватись його

законів” [6, с.6]. Це була перша організація яка показала ставлення до християнської релігії.

Після заборони “Пласту” (1932р.), УГКЦ організує свято “Українська молодь Христові” (1933р.), яке дало поштовх для створення нової молодіжної організації “Орли”, яке було дуже близьке до “Пласту” за спільною метою та змістом.

Між молодіжними організаціями був тісний зв’язок, який сприяв співпраці сім’ї, школи, батьків, церкви, що забезпечувало послідовність і систематичність у вихованні [6, с.36].

Дослідивши цю тему, можна зробити такий висновок, що молодіжні організації, які існували на період ХІХ – ХХ ст. в Галичині, згуртували всю молодь і інтенсивно виховували її в релігійно-моральному дусі. Кожна організація мала мету, яку досягнути хотіла кожна дитина, це і було стимулом в розвитку дітей. Аналізуючи діяльність організацій, можна сказати, те, що виховувалась молодь так, щоб вона була свідомою, що до свого покликання, могла оцінити загальнолюдські природні цінності, та спричинитися до блага цілої країни.

1. Леник В. Українська організована молодь (молодіжні організації від початків до 1914 р.). – Мюнхен–Львів, 1994.
2. Маркевич Й. Марійські дружини на українських землях /Вісник Марійських дружин. – Львів, 1926. – Ч.1.
3. Назарко І. Катехизм Марійських дружин на основі Гаррассера. – Львів, 1937.
4. Українська загальна енциклопедія. – Львів, 1933.
5. Енциклопедія українознавства. – К., 1994-95 рр.
6. Тисовський О. Життя в Пласті / Упоряд. Корчинський С. – Івано-Франківськ, 1992.

ЕВОЛЮЦІОНІСТСЬКИЙ ТА КУЛЬТУРАЛЬНИЙ ПІДХОДИ В ОПИСІ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК

Людмила Шмілик,

У курс, філософський факультет.

*Науковий керівник – Овсянецька Л.П.,
кандидат психологічних наук, доцент.*

Актуальність даної теми полягає у зміні поглядів на роль чоловіків і жінок у суспільстві, в тому числі і на вияв ними агресивної поведінки. Нас не можуть не цікавити питання самореалізації жінок, ускладнення гендерних ролей, урізноманітнення бажаних та допустимих способів поведінки. Поряд із підвищенням загального рівня агресивності, є важливою зміна ставлення до людей, як до представників певної статі,